

Współistnienie kultur

Festiwal Łódź Czterech Kultur jest kontynuacją Festiwalu Dialogu Czterech Kultur. Organizowane od 17 lat wydarzenie odwołuje się do otwartości i różnorodności miasta, które przez lata było tygłem kultur i narodowości. Opowiada o współistnieniu, tolerancji i porozumieniu, do których kluczem jest język sztuki: teatr, muzyka i sztuki wizualne. Organizatorem festiwalu jest Centrum Dialogu im. Marka Edelmana. Na budżet tegorocznej edycji składają się: miejskie dofinansowanie w wysokości 1 200 000 złotych, dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 400 000 złotych oraz dotacje od partnerów i sponsorów.

Za program teatralny festiwalu odpowiada Agata Duda-Gracz. Zaprosiła Sardegna Teatro i Compagnia Teatropersona, które pokażą „Makbeta” w języku sardyńskim, ale w klasycznej elżbietańskiej realizacji, a także krakowski Teatr Ludowy z „Hańbą”, poznański Teatr Nowy z „Amboną Ludu” oraz wrocławski Teatr Układ Formalny z przedstawieniem „Spółnota”. Trzy spektakle pokazane zostaną premierowo. Magdalena Kumorek w swoim monodramie „Madaleine” zabierze publiczność w niezwykle osobistą muzyczną podróż do pełnego emocji świata kobiet, zaś Mariusz Zaniewski pokaże „Dziza/Przyszłość boli tylko raz” – spektakl, w którym przygląda się zagrożeniom współczesności, bohaterami swojego tekstu czyniąc dzieci. W pełni autorska będzie również propozycja samej Agaty Dudy-Gracz: „Ustawienia ze świętymi, czyli rozmowy obrazów”.

– Jest to opowieść o osobach, żyjących w różnych epokach historycznych i obyczajowych, pod różnymi szerokościami geograficznymi, których wyjątkowość była wynikiem specyfiki epoki i okoliczności, w jakich przyszło im żyć. Dwadzieścia żywotów, z jakiegoś powodu uznanych za święte, połączone w fabularną opowieść zderzającą legendy z prozą życia – zapowiada reżyserka, a zarazem autorka tekstu, scenografii i kostiumów, która do współpracy przy tworzeniu spektaklu zaprosiła studentów IV roku Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie.

Premierę na festiwal przygotuje również Teatr Lalek Arlekin. „Zapisani” w reżyserii Joanny Gerigk za punkt wyjścia mają książkę „Płonące świece” Belli Chagall. Najmłodszym plenerową prezentację „Piotrusia Pana” proponuje Teatr Pinokio, który przedstawieniem w cyrkowym namiocie w Parku Ocalałych zakończy swój wakacyjny wędrowny cykl.

Sztuki wizualne zorganizowane zostały przez Joannę Szumacher i Katarzynę Stańczak wokół dwóch głównych projektów – wystawy „Owoce drzew wszystkich” w Pasażu Lido oraz serii zdarzeń pod wspólnym tytułem „Miasto Babel”, które rozleją się po całym mieście od Księżego Młyna po Bar Bambus. Na wystawie „Owoce drzew wszystkich” ważne miejsce zajmują obserwacje na temat przyczyn i mechanizmów nasilających się nastrojów nacjonalistycznych na świecie, stając się punktem wyjścia do namysłu nad możliwymi zmianami społecznymi. – Kryzys migracyjny stanowi jedno z najistotniejszych wyzwań ostatniej dekady i w znaczący sposób kształtuje życiowe doświadczenie coraz większej liczby ludzi w różnych zakątkach świata. Zaproszeni przez nas twórcy zastanawiają się, czy musimy być skazani na tkwienie w ograniczającej i anachronicznej dychotomii „my versus oni”, kurczowo trzymając się schematów i uprzedzeń – tłumaczy Szumacher i Stańczak. Na wystawę złożą się prace uznanych artystów młodego pokolenia: Norberta Delmana, Kaspra Lecnima, Dominiki Olszowy, Liliany Piskorskiej, Irminy Rusickiej, Katyi Shadkovskiej, Jany Shostak i Stacha Szumskiego.

Z kolei „Miasto Babel” to trzynaście spotkań ze sztuką, animowanych przez młodych artystów, galerzystów i kuratorów, którzy nie boją się podjąć ryzyka zaangażowanej wypowiedzi i nieoczywistej formy. Izraelska artystka Hagar Cygler zastanowi się nad polsko-żydowską historią

wpisaną w dzieje jej rodziny, gruziński kolektyw InChina podda refleksji procesy migracyjne, a Marteen Schuurman z Amsterdamu porozmawia z przedstawicielami różnych kultur o ich wizji ziemi obiecanej. Czasem istotne tematy podane będą w konwencji zabawy – Galeria Sandra zorganizuje na Księżym Młynie piknik poświęcony empatii i antydyskryminacyjnej edukacji, a Smutne Kobiety wraz z Galerią W Y uhonorują wietnamską społeczność koncertem z karaoke. „Miasto Babel” zagości też w niespodziewanych miejscach – w parkach, na placach, na ulicy przed piekarnią. Galeria Serce Człowieka zaprosi na wystawę Kamila I do Synagogi Reicherów, a Galeria Śmierć Frajerom na plac przed barem Bambus. Niektóre działania będą mieć charakter efemeryczny, inne trwalej zaingerują w przestrzeń miejską. Julita Wójcik umieści swoją instalację w Parku Staromiejskim.

W muzycznej części programu znalazły się dwa premierowe wydarzenia. Pierwszym z nich będzie Hot Dance Party w Klubie Wytwórnia - zespół Kamp! i jego goście: Izabela Trojanowska, Kev Fox, Hania Rani, Piotr Ziōła, Rosalie i Barbara Wrońska na nowo zinterpretują hity muzyki elektronicznej lat 80. i 90.

Z kolei koncert główny „Znikające miasto” z udziałem Krzysztofa Zalewskiego, Mony Mur, Meli Koteluk, Ralpa Kamińskiego, pod kierownictwem artystycznym Leszka Biolika i w reżyserii Matyldy Damięckiej, opowiadać będzie o Łodzi – wielkim mieście, które jak soczewka skupia wszelkie nurty współczesności, jest areną zderzenia interesów, intencji i potrzeb, a jednocześnie nieustannie inspiruje artystów.

– Siłą naszego festiwalu jest różnorodność, dlatego oprócz spektakularnych gwiazdorskich wydarzeń proponujemy także bardziej kameralne i niecodzienne spotkania, które zachęcają do eksplorowania nowych muzycznych przestrzeni – podkreśla Marcin Tercjak, kurator muzyczny festiwalu. – Stąd obecność niemieckiej artystki Charlotte Brandi, rosyjskiego postpunkowego Shortparis, melancholijnej Keren Ann, czy klimatycznego Babadag, ale też niezwykle muzyczno-matematycznego projektu z udziałem zespołu Odpoczno i K-drona w roli instrumentu.

Do Łodzi przyjedzie też Daniel Spaleniak z koncertem „Łódź on Fire”, do którego zaprosił znakomite wokalistki Melę Koteluk, Misię Furtak, Hanię Rani i Kasię Kowalczyk. Muzycznym bohaterem festiwalu będzie Edi Rosner, którego burzliwe losy wydają się być gotowym scenariuszem filmowym. Historię jednego z najlepszych trębaczy jazzowych w Europie, który przez jakiś czas miał w Łodzi własny klub, przypomni Edi Rosner Jazz Band – projekt jazzowych artystów z Maciejem Fortuną na czele.

Festiwal Łódź Czterech Kultur to także działania edukacyjne i spotkania odwołujące się do wielokulturowej historii miasta. Centrum Dialogu im. Marka Edelmana przygotowało bogaty program warsztatów dla osób w różnym wieku, nie zabraknie też wykładów poświęconych Łodzi polskiej, niemieckiej, rosyjskiej i żydowskiej, zaplanowano także panel dyskusyjny na temat nowych, współczesnych kultur miasta. Całe rodziny mogą wziąć udział w grach miejskich, poświęconych wielokulturowej Łodzi albo w Edelman Game – towarzyszącej wystawie „Marek Edelman – Człowiek” czy wziąć udział w „Spotkaniu z Panią Muzyką” lub „Kulturowym assamblage’u” w Przędzalni Sztuki.